

Mijn klas 000

Overal en altijd leren

Laptops en tablets op de basisschool, is dat nu wel nodig? En wat doe je er dan mee? Worden ze in het Limburgse onderwijs al veel gebruikt? Daarover gaat deze nieuwe serie. **Vandaag deel 1: Wat de toekomst brengt volgens trendwatcher Marcel Bullinga.**

door **Carola de Boer**

„De school van de toekomst is geen échte school meer. Want leren doet een kind in 2030 zelf en overal, met zijn eigen tablet, smartphone, Applewatch en Google Glass-bril”, voorspelt futuroloog en trendwatcher Marcel Bullinga. Het lijkt misschien onvoorstelbaar, omdat basisscholen in Limburg nog volop experimenteren met tablets in de klas. „Kinderen gaan steeds meer virtueel leren”, vervolgt Bullinga. „Tablets en mobiele devices zie je nu voorzichtig opkomen, maar over vijftien jaar heeft iedereen onderwijs op maat via zo'n tablet. De methodes en de leergames kunnen van uitgeverijen komen, van bedrijven of van andere instituten wereldwijd. Harvard voor de basisschool bijvoorbeeld.” Bullinga, trendwatcher en publicist, baseert zijn visie op wereldwijde ontwikkelingen en trends in onderwijs, technologie, mediawijsheid, en werk.

ANDERE VORMEN

„Ik denk dat we verschillende soorten scholen zien ontstaan. Als we vier staatssecretarissen verder zijn, dan is thuisonderwijs heel normaal. Kinderen kunnen thuis studeren, met tablet of laptop en via Skype en social media contact houden met hun coach. Het vergt inderdaad veel discipline. Daar komen appjes voor, die de kinderen bij de les houden. Ook zie ik gebeuren dat er een soort 'huiswerk-kamers' ontstaan. Dat kan thuis zijn, maar ook in een bibliotheek bijvoorbeeld. Waar een paar kinderen bij elkaar zitten om huiswerk te maken en virtueel of 'live' les te krijgen. Van een leraar of specialist. Vooral groepjes van gelijk niveau hebben hier baat bij. Scholen blijven, maar in een andere vorm. Onderwijzers, coaches, begeleiders of hoe je ze ook wil noemen, gebruiken een ruimte in een bibliotheek, gemeenschapshuis of bij een bedrijf. Stel je voor dat een groot technisch bedrijf denkt: 'ik wil mijn eigen mensen opleiden'. Dan kan er best op dat terrein een soort technische basisschool komen. Waar kinderen van jongens af aan

al heel veel met techniek in aanraking komen.”

ALTIJD EN OVERAL

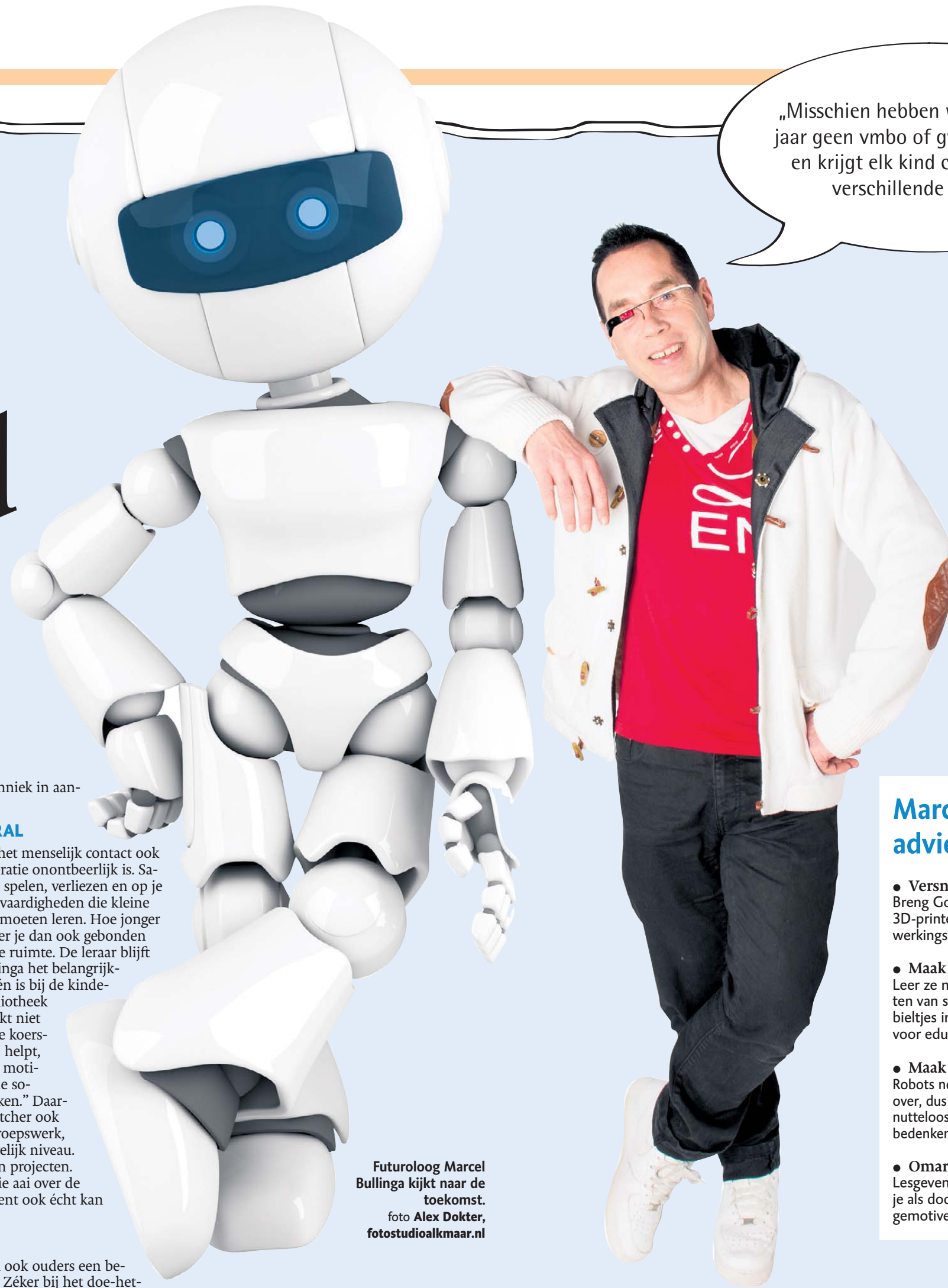
Bullinga beseft dat het menselijk contact ook voor die jonge generatie onontbeerlijk is. Samenwerken, samen spelen, verliezen en op je beurt wachten zijn vaardigheden die kleine kinderen juist jong moeten leren. Hoe jonger het kind is, hoe meer je dan ook gebonden bent aan een fysieke ruimte. De leraar blijft in de visie van Bullinga het belangrijkste. „Of het er nu één is bij de kinderen thuis, in de bibliotheek of virtueel, dat maakt niet uit. Deze coach is de koersmotivator. Hij of zij helpt, staat de leerling bij, motiveert en begeleidt de sociaal-emotionele zaken.” Daarom ziet de trendwatcher ook een toename aan groepswerk, met kinderen van gelijk niveau. Voor presentaties en projecten. Waarbij de coach die aai over de bol of dat compliment ook écht kan geven.

OUDERS

Meer dan nu zullen ook ouders een belangrijke rol spelen. Zeker bij het doe-het-zelfonderwijs, dat volgens Bullinga een hoge vlucht zal nemen. „Ouders bepalen samen met coach of leraar de leerdoelen per periode. Ouders zien ook toe op het leren. Het is geen vrijheid, blijheid! De methodes zijn uiteraard adaptief: ze passen zich aan het niveau van het kind aan, inclusief goede toetsmomenten. Misschien hebben we over vijftien jaar geen vmbo of gymnasium meer. Dan heeft elk kind vanaf zijn vierde zijn eigen leerplannen, leerlijnen. Die uiteindelijk uitmonden in certificaten. En die passen bij verschillende beroepen die er tegen die tijd zijn. Immers, bijna de helft van alle banen worden overgenomen door robots.” Bullinga gelooft er heilig in dat de tools die je nodig hebt om afstands- of thuisonderwijs te krijgen, talrijker, laagdrempeliger en goedkoper worden.

EUROPA

Zijn visie wordt bevestigd door de Europese Commissie. In het net verschenen *Horizonverslag Europa, Schooleditie 2014*, worden scholen, instellingen en overheden tot actie opgeroepen. Ze moeten zorgen voor 'digitale klaslokalen en nieuwe manieren van samenwerken, leren en werken', aldus het rapport, dat is opgesteld door 53 deskundigen uit 22 Europese landen. Zij voorspellen dat docenten en leerlingen in de toekomst steeds meer gebruikmaken van 'open leermiddelen, in een combinatie van fysieke en virtuele leeromgevingen'. Ook denken de deskundigen dat de komende vijf jaar online-lernen aanzienlijk zal toeneemen.

Futuroloog Marcel Bullinga kijkt naar de toekomst.
foto Alex Dokter, fotostudioalkmaar.nl

Marcel Bullinga's adviezen voor leraren

- **Versnel het onderwijs.** Breng Google Glass, Oculus Rift en 3D-printers de school in. Sluit samenwerkingsverbanden met bedrijven.
- **Maak kinderen mediawijs.** Leer ze nu al offline te zijn. Creëer momenten van stilte, meditatie en yoga. Geen mobieltjes in de klas, alleen beeldschermen voor educatief gebruik.
- **Maak de school futureproof.** Robots nemen 47 procent van onze banen over, dus een deel van het onderwijs wordt nutteloos. Laat jongeren en ouders zelf bedenken welk deel verdwijnt en wat blijft.
- **Omarm de nieuwe wereld.** Lesgeven wordt presenteren. Hoe leuker je als docent het onderwijs maakt, hoe gemotiveerder de leerlingen worden.

ONTWIKKELRECHT

Onderwijskundige Henk Derks, voorzitter van het college van bestuur van de Weerter school Eduquaat, kan zich die toekomstbeelden goed voorstellen. Hij ziet de veranderende samenleving, waar je als school iets mee moet. „Wat betekent school nog in de toekomst? Het informele leren buiten schooltijd is tegenwoordig zo belangrijk. Ik denk dat kinderen straks een eigen playlist krijgen, samengesteld rondom hun eigen talenten. De leerling is zelf verantwoordelijk voor zijn curriculum, de docenten worden coaches. Er zal geen leerplicht meer zijn, maar een ontwikkelrecht. Ik denk dat de verantwoordelijkheden anders komen te liggen”, voorspelt hij.

Volgens trendwatcher Marcel Bullinga is het voor een beroep niet meer nodig om alles te weten. Je haalt je informatie die je nodig hebt uit de cloud. „Je bent automonteur? Dan hoef je niet langer alle auto-onderdelen te kennen! Op je Google Glass verschijnen de tekeningen direct op je netvlies en ter plekke kun je zowel virtueel als in het echt bij de auto zien wat je moet repareren. Hoe? Dat vertelt de bril je ook.”

Reageren? c.de.boer@mgl.nl

Meer visies van Marcel Bullinga op: www.futurecheck.nl
Sir Ken Robinson vertelt over het ontstaan van ons onderwijs en de veranderingen: <https://www.youtube.com/watch?v=zDZFcDGpL4U>

anno
2030

Vloggers

Wie nog niet van vloggers heeft gehoord, heeft de afgelopen maanden offline geleefd. Vloggers zijn beroemdheden. Ze filmen zichzelf gedurende hun dag, knippen alles terug tot een kort maar krachtig filmpje van tien á twintig minuten en plaatsen dit online. Vooral jongeren bekijken deze filmpjes massaal en veel vloggers hebben inmiddels een publiek van miljoenen.

De kracht van het bloggen in videovorm zit waarschijnlijk in de herkenbaarheid. Je ziet doodgewone mensen die alledaagse dingen doen. Reality-tv in zijn puurste vorm. Een kijkje in het leven van iemand anders die net zo is als jij.

Een paar jaar geleden moesten vloggers blij zijn met een paar duizend views. Inmiddels is dat tot miljoenen uitgegroeid. Vooral Amerikaanse en Britse vloggers hebben een enorm publiek. Ze verdienen door middel van advertenties, evenementen en advertorials bakken met geld. Wanneer ze meet-up evenementen organiseren (waar fans hun favoriete vloggers

Ik waardeer en bewonder deze innovatieve vloggers, maar welk wezenlijk talent hebben ze nu eigenlijk?

mogen begroeten en een snelle selfie kunnen maken) komen er duizenden jongeren op af. Vooral de knappe, jonge vloggers zijn populair. En niet alleen bij de fans. Uitgeverijen bieden vloggers de kans een boek te schrijven en bedrijven willen een productenlijn met ze uitbrengen. Allemaal wegens

hun enorme publiek en daverende succes.

Iedereen die door middel van innovatie geld verdient, heeft automatisch mijn respect. Ik waardeer en bewonder deze vloggers, die een innovatief beroep hebben gekozen, zonder contract, zekerheden en privacy. Ze vormen een geheel nieuw en uniek soort zelfstandige ondernemers.

Wat mij echter tegenstaat, is dat ze geen wezenlijk talent hebben. Uiteraard, ze kunnen leuk doen, zichzelf filmen en het resultaat vervolgens mooi monteren, maar een uitzonderlijke vaardigheid hebben ze niet. Vaak hebben ze niet eens een opleiding gevolgd. Het beeld dat zij promoten, is dat je zonder een specifieke opleiding, talent of vaardigheid erg ver kan komen in het leven.

Ergens is het mooi hoe vloggers traditionele denkbeelden over succes doorbreken, maar of ze jongeren daarmee tot voorbeeld kunnen dienen, is nog maar de vraag. Is het goed dat jongeren het idee krijgen dat een opleiding niet nodig is om bakken met geld te verdienen? Dat alleen jezelf filmen en leuk doen genoeg is om succesvol te worden? Ik ben er nog niet uit. Tot ik het weet blijf ik ze volgen, die vloggers. Interessant en verslavend zijn ze namelijk wel.

Justine van de Beek (18) komt uit Maastricht en studeert sociologie in Amsterdam. Twitter: @justinedu

